JUSTIȚIA COMUNITARĂ

AFRICA DE SUD

BCC sunt organizații neguvernamentale care joacă un rol vital în acordarea serviciilor în special în zonele rurale unde instituțiile și departamentele statului nu sunt disponibile sau unde punctele de deservire de stat se află la o distanță considerabilă.

LEGEA ÎN ACȚIUNE

ÎN ORAȘUL AGRICOL CERES, în provincia Western Cape din Africa de Sud, Centrul pentru Dezvoltare Rurală Witzenberg (CDRW) lucrează în primul rând cu agricultorii săraci și familiile acestora, acordă servicii copiilor mici. Din 2013, activitatea acestuia a inclus acordarea agricultorilor locali săraci și familiilor acestora, consiliere gratuită în soluționarea unui șir de probleme cotidiene: soluționarea disputelor cu agricultorii locali în legătură cu condițiile de angajare sau aspecte locative; asistarea familiilor să obțină acces la beneficiile de stat; asistență persoanelor la negocierea aspectelor juridice complexe în cazuri de deces sau boală. Echipa de parajuriști de la biroul din Ceres răspunde la circa 12-15 solicitări și deschide între 8 și 10 dosare zilnic. Când clinica juridică lunară a centrului este deschisă aceasta consultă circa 40 de clienți pe zi.

CDRW este unul dintre cele peste 300 de Birouri comunitare de consiliere (BCC) care activează în cele 9 provincii ale Africii de Sud, care reprezintă coloana vertebrală a țării în sectorul crescând al serviciilor juridice.

BCC sunt organizații neguvernamentale care joacă un rol vital în acordarea serviciilor în special în zonele rurale unde instituțiile și departamentele statului nu sunt disponibile sau unde punctele de deservire de stat se află la o distanță considerabilă. Anume în aceste zone rurale BCC oferă servicii parajuriste în domeniul justiției și facilitează accesul la serviciile prestate inter alia de instituții private și Departamente de dezvoltare socială, muncă, sănătate și autorități locale.

Majoritatea oferă un șir de servicii similar celor prestate de CDRW. Unii deservesc anumite grupuri vulnerabile – Centrul Juridic și de Avocatură al Femeilor și Grupul operativ pentru educația lucrătorilor sexului comercial (SWEAT) pentru prima dată a lansat pentru lucrătorii sexului comercial un program parajuridic care servește drept model în regiune. Asociația de îngrijire paliativă în centre speciale (HPCA) a lansat activități de abilitare juridică pentru pacienții care necesită îngrijire paliativă, ceea ce a inspirat activități similare pe tot continentul african.

Atunci când un client BCC solicită prezentare în instanță sau este implicat într-un proces penal, acesta ar putea fi referit la un centru de asistență juridică garantată, gestionat de Asistența Juridică Garantată Africa de Sud. BCC ar putea de asemenea să se adreseze după sprijin unui șir de clinici juridice universitare și non-guvernamentale care se axează pe domenii mai specifice, cum ar fi drepturile refugiaților, drepturile funciare, disputele de muncă, sau îndemnizațiile sociale. Aceste clinici juridice au dezvoltat parteneriate productive cu BCC și în multe contexte oferă instruire pentru personalul acestora, precum și opțiuni pentru îndreptările emise de BCC.

ISTORIC

BCC și sectorul serviciilor juridice din Africa își trag începuturile încă de pe vremea apartheidului, atunci când membrii comunității non-albilor se confruntau cu un sistem judecătoresc care promova structuri juridice exclusiviste. De fapt, unele BCC au fost inițial concepute drept birouri de circumscripție a Congresului Național African (CNA), contribuind la abordarea injustițiilor specifice timpului.

OPEN SOCIETY FOUNDATIONS

JUSTIȚIA COMUNITARĂ

AFRICA DE SUD

Mișcarea modernă BCC s-a consolidat în anii 2000, când țara căuta să abordeze inegalitățile sociale și economice profunde care făceau parte din moștenirea vremurilor apartheidului.

ORGANIZARE

Constituția Africii de Sud din 1994 consfințește dreptul de a alege și a se consulta cu propriul avocat, precum și la asistență juridică garantată din contul statului "în cazul în care, de altfel, s-ar produce injustiție substanțială". Însă nu există vreo cerință constituțională directă pentru prestarea serviciilor juridice cu aspecte non-penale.

Rolul de a acorda asistență juridică garantată în cauze penale este împlinit de Asistența juridică garantată Africa de Sud (AJAS), instituție independentă, finanțată de stat, responsabilă pentru acordarea asistenței juridice garantate, în mare parte sub formă de reprezentare legală în cauze penale. AJAS angajează peste 2.000 de practicieni juridici în peste 60 de centre de justiție și birouri satelit, în mare parte amplasate în clădirile instanțelor de judecată.

În contrast, sistemul BCC este finanțat de donatori atât internaționali, cât și locali. Structura sistemului îi reflectă originile de colectiv de grupuri bazate pe comunități individuale. Multe dintre ele sunt conduse de consiliile locale.

Eforturile de a oferi BCC o voce de rezonanță națională a dus la crearea Alianței Naționale pentru Dezvoltarea BCC (ANDBCC) în 2005, urmată de Asociația BCC din Africa de Sud (ABCCAS) în 2013, o organizație cu calitate de membru care stabilește consilii de guvernare naționale și provinciale și care va deveni vocea națională primară pentru rețelele BCC. Obiectivele acestor organe naționale includ crearea unor standarde de guvernare minime pentru comitetele de administrare ale BCC care ar include instruire obligatorie în resursele umane și finanțe și alte necesități de administrare.

Pe lângă structurile de sprijin create de ANDBCC și ABCCAS și sprijinul financiar acordat de donatori, unele ONG-uri din Africa de Sud oferă susținere tehnică și financiară grupurilor de BCC din diferite provincii din Africa de Sud. De exemplu, Centrul pentru Justiție și Dezvoltare Comunitară (CJDC) este o organizație non-profit care oferă fundraising, instruire, cercetare și alte servicii de suport pentru 15 birouri de consiliere comunitară în KwaZulu-Natal, Africa de Sud. Organizații de sprijin similare activează în alte provincii din Africa de Sud.

SUPRAVEGHERE

Legea practicii juridice din 2014 a creat un nou Consiliu de Practică Juridică pentru supravegherea acordării de servicii juridice în Africa de Sud. Legea nu a reușit să ofere recunoașterea legală a rolului parajuriștilor în prestarea consilierii juridice în sistemul justiției pe care îl sperau BCC, care le-ar fi permis să reprezinte clienți în fața magistraților și altor instanțe inferioare. Dar totuși a obligat Consiliul să abordeze această problemă și să-i raporteze guvernului în 2016. Mișcarea spre o recunoaștere formală este iarăși pusă pe agendă. ABCCAS a întocmit un proiect de lege care a fost distribuit Departamentului de Justiție și membrilor Parlamentului. Deși nu este un proiect oficial, acest proces este folosit pentru a implica oficialii de stat relevanți, care au salutat sprijinul din partea societății civile și BCC în vederea propunerii unui regim de reglementare. Avocații BCC creează un proces consultativ, inclusiv la nivel de provincie, în vederea racordării regulamentului la necesitățile locale. În aprilie 2016, instituționalizarea a primit un sprijin adițional, după angajamentul luat de Africa de Sud de a lucra spre instituționalizarea BCC în Planul de Acțiune Național al OGP.

FINANȚARE

Caracterul fragmentat al rețelei BCC face dificilă compilarea unor cifre exacte ale cheltuielilor anuale din sector. Finanțarea pentru ANDBCC și ABCCAS vine atât de la donatori internaționali, cât și locali, inclusiv de la Fundația CS Mott, Fundația pentru Drepturile Omului, Fundația Societății Deschise pentru Africa de Sud, Fundația RAITH, HIVOS, Consiliul Loteriei Naționale și Trustul de Asistență pentru Schimbare Socială.

IMPACT

La această etapă, este dificil de a prezenta date precise și actualizate despre acest sector. În toată țara există circa 350 de BCC, dintre care 200 sunt active , cu procese de administrare de bază, conform estimărilor Alianței Naționale. La o rată constantă de dosare pe săptămână, fiecare birou de consiliere procesează un număr estimat de 240 de dosare pe an, deci un număr total de circa 84.000 pe an în ansamblu per sector.